PETYCJA

w sprawie zapewnienia jednolitego stosowania prawa i ujednolicenia wykładni przepisów ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych w odniesieniu do miejsc spoczynku ofiar rabacji galicyjskiej z 1846 roku

Działając na podstawie art. 2 i art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870), wnoszę petycję o **podjęcie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji działań nadzorczych mających na celu ujednolicenie praktyki interpretacyjnej podległych Wojewodów – Małopolskiego oraz Podkarpackiego – w zakresie przyznawania statusu grobów wojennych mogiłom ofiar rabacji galicyjskiej z 1846 roku.**

Niniejsza petycja zmierza do usunięcia rażącej rozbieżności w stosowaniu prawa powszechnie obowiązującego, polegającej na tym, że Wojewoda Małopolski obejmuje ochroną prawną i wpisuje do ewidencji grobów wojennych mogiły ofiar wydarzeń z 1846 r., podczas gdy Wojewoda Podkarpacki odmawia analogicznym miejscom spoczynku takiego statusu. **Petycja niniejsza nie jest przedmiotem skargi** na zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji przesłane mi pismem Wojewody Podkarpackiego znak: S-VII.142.1.1.2O26 z dnia 09-10-2026 r. które do niniejszej petycji załączam.

UZASADNIENIE

I. Argumentacja prawna: Naruszenie zasad konstytucyjnych

Obecny stan, w którym dwa sąsiadujące ze sobą organy administracji rządowej w województwach odmiennie interpretują art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2337), stoi w jaskrawej sprzeczności z konstytucyjnymi fundamentami ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 2 Konstytucji RP, Polska jest demokratycznym państwem prawnym, z czego wprost wynika **zasada zaufania obywatela do państwa i stanowionego przezeń prawa** oraz **zasada pewności prawa**. Sytuacja, w której charakter prawny grobu oraz stopień jego ochrony zależą wyłącznie od tego, w granicach którego województwa się znajduje, wprowadza chaos interpretacyjny i poczucie niesprawiedliwości. Co więcej, zgodnie z art. 32 Konstytucji RP, wszyscy są równi wobec prawa, co powinno przekładać się na równe traktowanie przez organy władzy publicznej tożsamych pod względem historycznym i prawnym miejsc pamięci narodowej.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, zwierzchni nadzór nad tego typu obiektami sprawuje Minister właściwy do spraw wewnętrznych. Posiada on zatem pełną legitymację do wydania stosownych wytycznych, które zapobiegną dalszemu dualizmowi prawnemu na obszarze historycznej Galicji.

II. Argumentacja historyczna: Związek rabacji z Powstaniem Krakowskim

Odmawianie mogiłom ofiar rabacji galicyjskiej statusu grobów wojennych wynika z błędnej i powierzchownej oceny natury konfliktu z 1846 roku. Ustawa o grobach i cmentarzach wojennych w art. 1 ust. 1 pkt 1 wyraźnie wskazuje, że grobami wojennymi są groby „poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego".

Wydarzenia z lutego i marca 1846 roku nie były odizolowanym epizodem o charakterze wyłącznie kryminalnym czy klasowym, lecz stanowiły **integralną, choć tragiczną część Powstania Krakowskiego**. Rzeź galicyjska została celowo sprowokowana, zorganizowana i sfinansowana przez austriackie władze zaborcze (na czele z tarnowskim starostą cyrkularnym Josephem Breinl von Wallerstern). Austriacka administracja użyła zmanipulowanego chłopstwa jako narzędzia do bezwzględnego

zdławienia polskiego zrywu niepodległościowego, kierowanego, po części, przez Rząd Narodowy w Krakowie oraz działaczy takich jak Edward Dembowski, **którego mogiłę Wojewoda Małopolski,** na mój wniosek**, uznał za grób wojenny.**

Ofiary rabacji galicyjskiej – w przeważającej mierze drobni urzędnicy dworscy, powstańcy szlacheccy, a także zaangażowani w konspirację duchowni – poniosły śmierć dlatego, że zaborca zidentyfikował ich jako bazę społeczną i siłę napędową polskiego powstania narodowego. Miejsca ich spoczynku są bezpośrednim materialnym śladem krwawego stłumienia walk o niepodległość Polski przez Cesarstwo Austriackie. **Rozdzielanie pod względem prawnym ofiar starć powstańczych od ofiar sprowokowanej przez zaborcę rzezi w obrębie tego samego konfliktu zbrojnego jest błędem metodologicznym i historycznym.**

Podsumowanie

Wobec powyższego, wnoszę o podjęcie niezwłocznych działań w celu ujednolicenia polityki pamięci i procedur ewidencyjnych w obu województwach. Ofiary tragicznych wydarzeń 1846 roku, bez względu na obecne granice administracyjne, zasługują na taką samą opiekę i szacunek ze strony państwa polskiego, realizowane poprzez jednolite stosowanie przepisów ustawy z dnia 28 marca 1933 r.

Z poważaniem